

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Polemica

Burghaber, Adam

Fribvrgi Helvetiorvm, 1678

XXXV. An Concilia Universalia sint infallibilia?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72462)

Concilij, negamus quia omni rationi ac praxi repugnat. Ad 7. denique iudicium hoc non fuisse publicum, sed privatum, & datum populo, cum non posset aliter fieri. Nam cum hæretici impune venissent inter Catholicos, & multos seducant, expedit quodque publicas coram populo inire disputationes, & relinquere iudicium populo, ut sequatur, quos viderit melioribus rationibus niti; perinde fere ut 3. Reg. c. 18. Elias Propheta reliquit populi arbitrio, ut vel Deum, vel Baal sequeretur, prout vel hunc vel illum preces per ignem exaudisse viderit.

V. *Error secundus.* Præsules in Concilij congregati non habent potestatem iudicandi de fide, sed tantum indagandi sensum Scripturæ, in qua Spiritus Sanctus in omnibus controversijs fidei jam protulit sententiam; ideoque convocati sunt Doctores, non ut causam dicant, sed ut sensum æterni Iudicis disputando investigent, & tantum vallet uniuscuiusque dictum, quantum ex Sac. Scriptura probaverit, sive Laicus sive Clericus sit. Ita ex mente cæterorum Amelii Tomi. 2. fol. 16. Iste error Sectariorum unice fundatur in hoc, quod omnia credenda continentur in Scriptura, quod fundamentum esse ruinofum ac nullius momenti, in Controversijs de Sac. Scriptura fusè ostendimus. Ad hæc praxis Vet. Conciliorum docet, Apollolos non tantum fuisse occupatos in explicanda Sac. Scriptura, sed etiam in dubijs, in traditione, vel miraculis etc. decidendis. Ipsam quoque Sac. Scripturæ interpretationem non cuiusvis Laici, sed Sacerdotibus attribuit DEUS Malachie 2. v. 3. *Labia Sacerdotis custodiam scientiam, & legem requirent ex ore ejus, quia Angelus Domini Exercituum est, nempe non naturæ, sed officio; Sacerdotes enim licet homines nobis similes, tamen Angelico munere funguntur, & legationem à DEO sibi commissam obeunt.*

CONTROVERS. XXXIV.

AN CONCILIA UNIVERSALIA SINT INFALLIBILIA.

Peræ pretium videtur, aliquid hic præmittere de modo procedendi in Concilij, quem Gaspar Cordillus Villalpandus Segobienfis, Doctor Theologus D. 7. de Concilio Tridentino (cui ipsemet interfuit loco Episcopi Abulensis) totum tunc observatum in hæc fere puncta describit.

Primò. *Deliberatur, quibus de rebus, & quo tempore in concilio agendum sit.* Secundò. *Si de aliqua hæresi agatur & hæretici, quorum causa agitur, præsentés sint, ipsimet audiuntur, ut suam mentem & fundamenta aperiant, si verò absint, eorum loco Catholici Doctores designantur, qui lectis hæreticorum libris de proposita controversia coram universa Concilio & populo in utramque partem disputent.* Tertiò *nominati Theologi ordine, quo quisque in gradu theologico & Doctorali antiquior est, propositam questionem exactè discutunt & hæreticorum opiniones, argumentaque proponunt, denique suam sententiam substitunt, eamque ex Scriptura, Concilij, & alijs probationibus confirmant, ac hæreticorum argumenta dissolvunt.* Quartò. *His disputationibus per aliquot dies auditis, indictis etiam jejunijs & precibus Prælati ex varijs Nationibus de-*

lecti conscribunt canones seu definitiones, quas de proposita questione à Concilio definiendas existimant, quas singulis Patribus scriptas tradunt, ut domi legere, considerare, & iudicare valeant. Rebus ita consideratis convenitur; excluso populo, admisis tamen Principum Oratoribus & Theologia Doctores tanquam testibus. Tunc unusquisque Patrum de tradita sibi definitione suam sententiam pronuntiat, num sequenda, an repudianda, an nonnihil immutanda sit? Quintò. *In dicendis autem sententijs hic ordo servatur, ut Legati Pontificij, qui totum Concilium moderantur, nullum suffragium ferant, licet durante Concilio sapius ad Pontificem scribant, ejusque mentem de propositis questionibus explorent, qui tamen adeo modestè respondet, ut tantum instar specialis Doctoris suam mentem aperiat, & necdum Papali Autoritate desinat, nec quemquam perstringat, sed cuiuslibet liberam potestatem relinquat, reservatâ sibi postremâ Sententiâ & totius Concilij approbatione aut rejectione.* Sextò. *Sententiam ergo primò dicunt Cardinales non-Legati, tum Archi-Episcopi, Episcopi, Abbates, Generales Ordinum Religiosorum, & in quolibet statu prius ille, qui in eostatu antiquior, nec Episcopi titulares excluduntur, qui habent titulum & jus in aliqua Ecclesia, sed per hostium dominatum administrare non valent, sicuti hodie multi Suffraganei Episcoporum habent titulum Episcopalem in aliqua Provincia Turcarum, & sunt veri Episcopi, sed sine actuali administratione. Interea dum dicuntur sententia, Secretarius in medio constitutus calamo excipit, & ne usquam erret, quæ quisque dixerit, scripto ipsi tradit.* Septimò. *Deputati Patres, qui primos canones consecerant, suffragiorum numerum ineunt, & ex mente plurium, si opus sit, corrigunt, correctos iterum singulis tradunt domi examinandos. Rursus convenitur visum, quid de correctis canonibus censetur, eodem quo prius ordine singulis interrogatis, idque ter, quater aut sapius mutando, addendo, detrachendo &c. donec saltem pluribus placeant.* Octavò *tandem indicitur certa dies ultima ac decretoria sententia ferenda, quo die post celebratum officium Spiritus Sancti supremus Præsides Concilij certâ precandâ formulâ gratiam Spiritus Sancti invocant; quâ simul unus Patrum ex altiori loco orationem habet propositio convenientem. Tunc leguntur Canones ultimo emendati, & singulorum sententia rursus exquiritur, qui uno verbo respondent: placet, vel: non placet, & adhuc unicuique liberum est, mutare sententiam; plerumque autem, qui prius aliter senserunt, mutatâ Sententiâ cæteris accedunt; sic ex plurium iudicio decretum formatur summi Pontificis examini transmittendum &c.*

Ex quo processu liquet, quàm sapienter cautè ac cogitatè Sacra Concilia procedant, & quanti propterea faciendâ sint illorum decreta etiam secundum humanam scientiam æstimata. Unde mirum non est, eadem Sacra Concilia processu tam deliberabundo tamdiu protrahi, sicuti ultimum Sacrum Tridentinum Concilium per ipsos 18. annos licet interruptim fuit productum.

PARS PRIOR

DOCTRINAE CATHOLICORUM.

I. **D**octrina prima. Concilia Generalia legitime celebrata, & tandem à Summo Pontifice approbata sunt infallibilia, non quidem ex humana prudentia & doctrina tot doctissimorum Præfulum (qui tanquam homines falli possunt, & sæpenumero decepti fuerunt) sed ex peculiari

gha
er
ologia
mica
XI
92

culiari assistentia Spiritus Sancti. Ita omnes Catholici Doctores. Probatur ex Sac Scriptura. Actuum 15. v. 15. Apostoli prædictam Spiritus Sancti assistentiam experti dicunt: *Visum est Spiritui Sancto, & nobis.* scil. ex promissione Christi. Joan. 14. v. 26. *Spiritus Sanctus docebit vos omnia &c.* quæ proinde non tantum ad personas Apostolorum, sed etiam ad eorum Successores pertinebat juxta promissionem Christi Matth. 16. v. 18. Nam si Concilia errarent, tota Ecclesia in errorem induceretur; quia omnes Fideles debent amplecti sententiam suorum Præfulum Heb. 13. v. 17. *Obedite Præpositis vestris & subjacete eis.* Et quocumque Pontifices approbant aliquod Concilium, jubent illud recipi. Sic Pius IV. in Bulla confirmante Tridentinum ait: *Mandamus in virtute S. Obedientia & subpanis à Sac. Canonibus constitutis alijsq. gravioribus arbitrio nostro infligendis universis & singulis Episcopis &c. ut decreta & statuta prædicti Concilij diligenter observent, & à subditis suis inviolabiliter observari faciant, contradictores quoslibet & contumaces per sententias, censuras, & penas Ecclesiasticas compescendo, invocato etiam, si opus fuerit, brachij secularis auxilio.* Patet autem ex 1. Tim. 3. v. 15. Ecclesiam esse *columnam & firmamentum veritatis*, quæ secundum omnem universalitatem suam perfecte à Concilio Generali repræsentatur: nec ulla cogitari potest Congregatio, quæ majoris sit autoritatis ad aliquid stabilendum, itémque ad obligandum singulos Fideles, ut credant vel observent, quod fuit statutum. Idem ostenditur ex eo, quod ipsa Concilia Generalia à Papa confirmata satis existunt, errare se non posse, cum multa proponant fide credenda, & oppositum tenentes tanquam hæreticos damnent. Sic damnatus est Arius in Concilio Nicæno, Macedonius in Constantinopolitano, Nestorius in Ephesino, Eutycheus in Chalcedonensi, atque ut alios taceam, Lutherus & Calvinus in Tridentino. Patres quoque adducti apud Bellarminum Lib. 2. de Concil. c. 4. Theologi, atque universi Fideles idem sentiunt de ejusmodi Concilijs: ac proinde certissime credunt, quidquid ob ipsis credendum proponitur, adeo, ut dictum illud S. Gregorij M. Lib. 1. Epist. c. 24. ab ijs frequenter usurpetur: *Quatuor prima Concilia Generalia recipienda esse, sicut quatuor Evangelia*, nimirum infallibilem veritatem eorum, quæ toti Ecclesiæ credenda proponunt. Hic autem tam communis sensus omnium aut verus est & certus: aut dicendum, nihil esse certi in tota Ecclesia, quod citra apertam hæresin affirmari non potest.

II. Cavillatur hinc Amesius Tom. 2. fol. 29. pia Concilia in hunc modum à nobis impietatis accusari; quasi novos articulos edidissent fidei Catholicæ. Verum hæc calumnia sublatâ æquivocatione in nihilum abit. Negamus enim, Papam aut Concilium unquam se articuloꝝ fidei constituisse Judicem, eo sensu, quem urgent hæretici; quasi Papa vel Concilium judicare præsumat, an articuli fidei suscipiendi sint; quodsi judicare de fide nihil sit aliud; quam in dubio, num aliqua sententia ad fidem pertineat, vel non pertineat, discernere, à qua parte stet veritas, tum omnino affirmamus, Papam aut Concilia de fide judicare, novósque articulos edere.

III. *Doctrina secunda.* Concilium nullum etiam Generale est infallibile absque approbatione Romani Pontificis. Ita Bellarminus Lib. 2. de Concil. c. 11. & plerique Theologi apud Tannerum

Tom. 3. D. 1. dub. 8. Probatur. Tum quia satis constat ex Scriptura, supremam Spiritualem potestatem post Christum fuisse collatam Petro, & jusque Successoribus, adeoque Papam esse Caput Ecclesiæ. Ergo vero-simile non est, quod Autoritas infallibiliter definiendi ea, quæ ad fidem spectant, sit collata corpori Ecclesiæ independentem à sui Capitis sententia. Tum quia cum Patres in Concilijs Generalibus congregati omnium suarum definitionum confirmationem à Summo Pontifice petere soleant, satis ostendunt, ipsorum judicium posse retractari, donec accesserit approbatio Papæ: ac proinde ante hanc approbationem esse fallibile & errori obnoxium; quodsi etiam contingeret, ejusmodi Concilium à Summo Pontifice reprobari, nullus fidelium teheretur illius definitiones sequi, quod magnum esset incommodum ex hypothesi, quod esset infallibile. Tum quia experientia docuit, sine Pontifice etiam amplissima Concilia errasse, v. g. Antiochenum, Ariminense, & Mediolanense Arianismum favorum contra mysterium SS. Trinitatis. Ephesinum II. in Eutycheis hæresin deflexit contra mysterium Incarnationis. Constantinopolitanum V. & VI. contra cultum Imaginum delinquit. Basileense, Constantiense, & Pisanum contra Pontificis potestatem erraverunt. Hinc Paschalis Papa cap. 4. de electione ait, *omnia Concilia per Romanæ Ecclesiæ Autoritatem robur accepisse, dum scilicet eorum definitiones vel prius factæ sunt juxta particularem instructionem per Legatos Pontificios præmissam, vel postea ab istis ad Papam missæ ab eodem examinata & approbata fuerunt.* Addit rectè Bellarminus loc. cit. etiam si Concilia tale robur prius per peculiarem Legatorum Pontificiorum instructionem habeant, adhuc tamen eadem non esse infallibilia ante Papæ approbationem. Quia finitas Concilij nascitur ex consensione & conjunctione Corporis cum Capite. At Caput nondum aperuit ultimo suam mentem; tamen enim Legati cum aliqua instructione præsent nomine Papæ, tamen non sunt reipsa Pontifices summi, nec sciunt, quæ sit ultima mens Papæ, nec habent illud privilegium non errandi, quod habet Summus Pontifex.

IV. Dicunt Adversarij. Vel Spiritus Sanctus ante Pontificis approbationem per Episcopos in Concilio congregatos locutus est, vel non? si prius, tum Conciliorum decreta per se fuerunt infallibilia independentem à Pontifice; quia Spiritus Sanctus non potest errare, per quemcunque loquatur: si posterius, tunc nec per approbationem Pontificis reddentur infallibilia; siquidem non amplius loquitur Spiritus Sanctus per Episcopos post finitum Concilium, consequenter tota infallibilitas Conciliorum à solo Pontifice proveniret, quod est absurdum, & repugnat Doctrinæ nostræ primæ. Respon. ex Controvers. 2. §. 8. Sicut Sac. Scriptura ante approbationem Ecclesiæ fuit Verbum DEI, sed nobis ignotum, nisi Ecclesia declarasset: ita ante approbationem Pontificis Spiritus Sanctus fuit locutus per illa Concilia, quæ postea à Pontificibus fuerunt approbata; attamen non constitit nobis, quod Spiritus Sanctus per illa locutus fuerit, nisi subsequens approbatio Pontificum nobis manifestasset; adeoque Pontifex non facit, sed declarat Concilium infallibile.

V. Urgent. Si Christus Episcopis in Concilio congregatis assistit, tunc sunt infallibiles etiam

feclusâ

seclusa Pontificis approbatione, ut per se patet, cum Christus sit DEUS. Atqui verum est antecedens juxta illa verba Christi Matth. 18. v. 20. *ubi duo vel tres (quanto magis, ubi sunt tot centeni) sunt congregati in nomine meo* (id est, meâ causâ vel propter me) *ibi sum in medio eorum*. Ergo & consequens. Pro solutione hujus argumenti & vero intellectu verborum Christi duo sunt advertenda ex Maldonato, Cornelio à Lapide & alijs Sac. Scriptorum Interpretibus. *Primum*. Ut aliqui dicantur in nomine Christi congregati, tria requiruntur. 1. Ut bonâ intentione ad præstandum aliquid DEO beneplacitum, & hominibus salutare conveniant. 2. Ut illa res, quam tractandam suscipiunt, eorum statui & officio congruat; sicuti Ecclesiastica Ecclesiasticis, non Laicis conveniunt. 3. Ut modo rationabili & cum debita consultatione & deliberatione procedant. Hæc qui negligenter, non convenirent in nomine Christi, id est, secundum ordinem & voluntatem Christi, qui per Apostolum monuit 1. Corinth. 14. v. 40. *Omnia homines & secundum ordinem fiant*. *Alterum*. Christum esse in medio, non significat physicam præsentiam; Nam sive consideretur quâ DEUS, aliâs ubique est etiam apud malos in nomine diaboli congregatos: sive quâ homo, qui non est ubique, ubi duo vel tres in nomine ejus congregantur. Significat igitur moralem præsentiam, ut bene Tirinus in hunc locum, id est, attentione, quid agatur, & directione, ut bene agatur; quæ directio non significat protectionem infallibilem ab omni errore, sed talē assistentiam, ut vel non sine eos errare, vel errores permisos deinde corrigat, & in majus bonum convertat, sicuti fecit cum duobus discipulis in Emaus euntibus, inter quos medius primò permisit illos errare, postea correxit, eorumque fidem ad aliorum salutem direxit. his notatis. Respon. ad instantiam. Quando Episcopi ad Concilium congregantur absente Pontifice, DEUM esse in medio illorum non determinatè & absolute reddendo eos infallibiles: sed ita dirigendo, ut vel non errent, vel eorum error à Pontifice corrigatur. Nec mirum videri debet, Concilium sine Pontifice non reddi à DEO absolute infallibile, cum illud sit Corpus sine Capite, adeoque non perfectè representet universam Ecclesiam, ad quam in primis promissio divina spectat.

VI. Doctrina tertia. Infallibilitas Conciliorum generalium etiam à summo Pontifice approbatorum non extendit se ad omnia dicta & facta eorum, sed non nihil limitanda est. Ita communiter Theologi, qui triplicem limitationem assignant. 1. est, argumenta, quibus Concilia probant suas definitiones, non sunt infallibilia. Ratio est, quia infallibilitas definitionum non niritur virtute probationum, sed inspirationis divinæ, quæ discursus humanos solum postulat tanquam præviam dispositionem. 2. est, definitiones etiam seu sententiæ judiciales de particularibus personis in concilio latæ v. g. utrum hic vel ille sit hæreticus &c. non sunt extra periculum erroris. Ratio est, quia per falsam hominum informationem facile Judex decipi potest: nec interest totius Ecclesiæ talis sententiæ veritas; proinde Spiritus Sanctus non infallibiliter assistit, nisi generalibus definitionibus ad totam Ecclesiam spectantibus. 3. est, fusior declaratio fidei, prout in actionibus vel Sessionibus proponitur, non est totali-

ter de fide, sed tantum in tenore verborum, qui postea in Canonibus proponitur. Exemplum habemus in Tridentino Sess. 13. cap. 3. ubi dixerat, *totum Christum in Eucharistia sub quavis parte panis contineri*, quod tamen postea can. 3. restrinxit, scilicet *totum Christum contineri sub singulis speciebus separatione factâ*; unde colligunt Doctores, non esse de fide, quod in speciebus continuis sub quolibet parte totus Christus contineatur.

*VII. Allatis tribus limitationibus addunt nonnulli quartam quoad mores, quod Conciliorum leges & decreta moralia in his non sint infallibilia, quandoquidem multa non fuerunt recepta vel per desuetudinem abolita, vel à posterioribus Concilijs correctâ, teste Augustino Lib. 2. de Bapt. contra Donatistas c. 3. Verum hæc limitatio merito alijs Doctoribus non probatur. Quia Spiritus Sanctus non solum in fide, sed etiam in morum doctrina dirigit Ecclesiam, sicuti Apostoli Actor. 15. suum decretum de abstinentia à certis cibis (quod non ad fidem, sed ad mores pertinebat) Spiritui Sancto adscripserunt. Et Summi Pontifices non solum fidei dogmata, sed etiam moralia decreta Conciliorum approbant, suæ approbatione infallibilia reddunt, ut patet ex Bulla Pij IV. quâ Concilium Tridentinum confirmavit, ajens, *se approbare omnia, quæcumque ibi decreta & definita fuerunt vel ad confutandas hæreses, vel ad emendandos mores*. Non obstat, quod aliquæ leges Conciliorum vel non receptæ sint, vel rursus in desuetudinem venerint; quippe hoc non ideo est factum, quod aliquid erroris in illis latuerit, sed quod infirmitati hominum nimis difficiles fuerint, vel mutatis circumstantijs minùs expediverint. Nam in legibus duo distingui oportet, nempe honestatem materiæ præscriptæ, & obligationem ad eam servandam; in priori nunquam errarunt Concilia, quia nihil unquam præceperunt, quod secundum se inhonestum & injustum foret: nec in posteriori, quia non voluerunt absolute obligare subditos, sed cum tacitis conditionibus, si subditi acceptarent, & eadem circumstantiæ permanerent, ut cum alijs Theologis docti in Disput. de Legib. thes. 26. Sublatis igitur conditionibus cessat voluntas obligandi absque ullo errore, sicuti etiam quædam leges Apostolorum v. g. de vigilijs & Agapis (epulis pauperum, de qua voce videri potest Tirinus in indice nominum) per abusus paulatim irrepentes sublatae fuerunt, nec idcirco Apostoli illas leges ferendo errarunt. S. Augustinus loc. cit. ajens *plenaria Concilia à posterioribus fuisse correctâ & emendata*; per plenaria Concilia, vel non intellexit universalia, sed nationalia ab errore non immunia: vel non intellexit nomine emendationis commisi erroris correctionem, sed moralium legum revocationem tanquam præsentis temporis ob mutatas circumstantias non amplius congruentium.*

PARS POSTERIOR.

ERRORES HAERETICORUM.

VIII. Error primus. Concilia Generalia, etiam si à Romano Pontifice sint approbata, non sunt infallibilia. Ita Lutherani apud Gerhardum

hardum L. 1. part. 2. cap. 26. à fol. 476. Calvinista apud Amesium Tom. 2. à fol. 24. Et aij Sectarij, quibus omnibus unum hoc est commune; *Verbum DEI esse unicam, puram, & perfectam lucernam pedibus nostris*; non omnes, qui Episcopi, vere esse tales: Volunt fallibilitatem Conciliorum Generalium evincere his fere argumentis. *Primum.* Sacerdotes omnes Veteris Testamenti sæpe accusantur non solum improbitatis, sed etiam ignorantiae & erroris. Itaque 56. Item. 6. Ezech. 22. Offensa 6. &c. Ergo Concilia ex istiusmodi hominibus conflata possunt errare. *Secundum.* Concilium Judæorum Praeside summo Pontifice Caiapha foede ac pernitiosè erravit in rejectione & condemnatione Christi. *Tertium.* In Ecclesia etiã novi Testamenti prædictum fuit, falsos fore Doctores, sicuti olim fuerunt pseudoprophetae 2. Pet. 2. Actor. 2. &c. *Quartum.* In omni cœtu multitudinis sæpe accidit, ut major pars vincat meliorem. Ergo Concilia, in quibus decreta sunt secundum suffragia majoris partis, possunt errare. *Quintum.* Si Concilia à Pontifice confirmata ita gubernantur à Spiritu Sancto, ut infallibilia sint, eorum decreta, erunt paria Scripturae Sacrae. *Sextum.* Patres nullo verbo innuunt, auctoritatem Conciliorum pendere à Confirmatione Romani Pontificis. Unde rectè Calvinus Lib. 4. Instit. c. 9. §. 3. scripsit: *Quod in Ecclesia remanere veritatem non putent, nisi inter Pastores constet: nec Ecclesiam ipsam consistere, nisi in Concilijs Generalibus emineat, multum abest, quin id verum semper fuerit.* *Septimum.* Aliqua Concilia Generalia, de facto erraverunt, & à Patribus Gregorio Naz. epist. ad Procop. Isidoro, Leone &c. fuerunt reprehensa.

IX. Errorum hunc supra jam efficaciter rejecimus. Et certè quisquis eum tenet, & nullum Concilium, quod representat universam Ecclesiam, admittit tanquam infallibile, Sacrae Scripturae & praxi totius Ecclesiae contradicit. An non Actor. 15. Concilium Apostolorum tanquam infallibile fuit ab omnibus habitum? Quis unquam quatuor prima Concilia nisi apertè hæreticus vel in dubiũ vocavit? Horum decreta fidei pari cum Evangelij hunc receperunt omnes p̃i Catholici ante & post Gregorium M. Porro rectissime dicitur, totam Ecclesiam representari à Concilio generali, ad quod vocantur, quotquot Catholici sunt Episcopi, accedente confirmatione Romani Pontificis. Ita semper, ubique, & omnibus Fidelibus fuit persuasum, & jure merito. Nam Christus prævidens difficultates in Ecclesia sua exorturas promisit suis Spiritum Sanctum, qui non solum dirigeret universalem Ecclesiam, sed singulariter Episcopos, quos à Fidelibus audiri voluit. Hæc autem promissa Spiritus Sancti assistentia maxime in Concilio generali accidit, ubi vera Fides & Sac. Scripturae sensus declarantur, & oppositæ hæreses damnantur. Cum ergo Episcopi sint Pastores, subditi autem Oves pastorali eorum curæ commissa: & quidquid isti Pastores cum Summo Pastorem Papa constituunt, absque dubio in cœlo ratum sit, atque huic fides ab illis adhiberi debeat, fieri non potest, quin verissime Concilium generale representet Universam Ecclesiam; siquidem hæc connectitur cum illo, unumque ex eis Corpus efficitur.

X. Cæterum quod Sectarij confugiant ad Sacram Scripturam, rati *Verbum DEI esse unicam, puram, & perfectam Lucernam pedibus nostris*, atque il-

lud solum esse infallibile, quod ab ipsis Sacrae Scripturae conforme invenitur; hoc solenne est omnibus hæreticis, & ipsorum *Characteristica*, quæ apud illos explet omnes Ecclesiae Notas: quæ illis omnem Doctrinam complexionem facit: credendi Regulam statuit: legitimam Missionem reddit: defectum Miraculorum supplet: Antiquitatem præstat: Successionem præbet: Catholicos illos efficit: Sacram denique eisdem paginam constituit. Quid autem reipsa est Hæc? *Est impugnatione Legis ex verbis legis.* Ambrosius in c. 3. Epist. ad Tit. *Est sacrilegium litteræ.* S. Gregorius Nazianzenus orat. 4. de Theolog. *Est illecebra impietatis hanc circumjecta: statua ad omnes transeuntes se obvertens: communi utriusque pedis cothurnus &c.* Idem orat. de S. Athanas. *Est ars diaboli, quæ & Christum tentare ausus.* S. Chrysothom. hom. contra hæreticos. Tom. 7. *Est aurum, argentum, Vestis versicolor DEI, quibus hæretici idola sua operunt.* S. Augustinus Lib. 3. de Bapt. c. ult. *Est denique Evangelium non Christi, sed hominum modum diaboli, cum Verbum DEI non in legendo sed intelligendo consistat.* Et planè indignum atque absurdum est, hæreticos privato cujusque judicio tribuere, ut decreta Concilij Generalis juxta Sacram Scripturam examinet, teneatque, quæ huic conformia judicaverit: & nihilominus cogere, ut relicto proprio sensu Confessorij sui placita amplectatur, quæ tamen ipsimet fallibilia esse fatentur; quasi verò plus fidei dandum esset paucis quibusdam rudibus superbiã turgidis, terrena sapientibus, cani & sanguini immeritis Prædicantibus, quam tot ac tantis virtute, doctrinã, & Sanctitate clarissimis Patribus in Concilio generali ex universo Christiano orbe congregatis, & assistentiã Sancti Spiritus munitis? Argumenta in oppositum allata nihil penitus evincunt. Prius autem, quam ad illa respondeamus.

XI. Advertendum, non convenire inter Catholicos Doctores, an Synagoga Judaica fuerit infallibilis? Affirmant Mart. Becanus in Analogia utriusque Testamenti c. 6. q. 2. Et c. 11. q. 2. Adamus Tanner in Apologico Colloquij Ratisbonensis c. 11. & 12. & plures alij triplici hoc argumento inducti. 1. Sacerdotibus Leviticis promissa fuit à DEO veritas Deut. 17. v. 9. *Venite ad sacerdotes Levitici generis & ad Judicem, qui fuerit illo tempore, quævisque ab eis, qui indicabunt tibi iudicij veritatem.* 2. DEUS gravissimè præcepit, ut subditi eorum iudicio starent, eod. loc. v. 12. *Qui autem superbiert nolens obedire Sacerdotis imperio, qui eo tempore ministrat Domino DEO tuo, & decreto Judicis, morietur homo ille.* At si fallibilis fuisset ejus Sententia, cur DEUS tam severe ad eam amplectendam obstrinxisset sub pœna capitis? 3. Alias subditi nunquam fuissent in animo quieti, semper timentes aliquem errorem Judicium. Addunt tamen hanc infallibilitatem præsentem Christo exspirasse, qui tanquam infallibilis Magister veritatis erat propositus. Negant nonnulli Synagogam Judaicam fuisse tam infallibilem; quam nunc est Ecclesia Christiana, sed DEUS illam rexit submissis interdum Prophetis illorum mores corrigendo. Prior opinio est quidem communior: Posterior tamen non minus videtur probabilis, eamque innuit Bellarminus Lib. 2. de Concil. cap. 6. resp. ad 3. ajens: certiores & majores promissiones habet DEI Ecclesia, quam Synagoga, de qua nusquam legitur, quod sit *columna veritatis*, quod de Ecclesia scribit Apostolus 1. Timoth. 3. v. 15. Ad 1. igitur argu-

argumentum Becani, Tanneri &c. respondent Authores posterioris hujus opinionis, verba illa Deut: *judicabunt iudicij veritatem* non habere vim prædictionis aut promissionis, sed præcepti, hoc est, iudicare debent; est quippe familiare Hæbræis, futurum pro imperativo usurpare, ut in decalogo, *Diligas pro diligas Dominum Deum tuum &c.* Videatur Tirinus in cit. cap. 17. Deut. Ad 2. respondent, etiam filios parentibus suis sub poena capitis debuisse obtemperare; DEUS enim Deut. 21. v. 18. *iussit inobedientes filios lapidari*; an ideo parentes in suis mandatis sunt infallibiles? sufficit ad obligationem obediendi mandatum rationabile nullo evidenti errore inquinatum; quod cum valde necessarium sit ad publicam pacem & tranquillitatem, DEUS tam severe præcipit observari, non propter infallibilitatem. Ad 3. respondent, tranquillandæ conscientiæ sufficere probabilitatem; alioquin nunquam essemus quieti in hac vita; quia plurima Sciri certo non possunt, ut docent Theologi Morales de conscientia probabili. Cum igitur utraque opinio suo non destituantur fundamento, & ambæ objectionibus satisfaciunt, ipsæ pro comodo nostro utemur neutri alligari.

XII. Respon. nunc ad argumenta hæreticorum, quæ supra §. VIII. doctrinæ nostræ Catholicæ opposuere. Ad 1. sæpe in Sacris litteris propter aliquos malos reprehendi omnes, ut ad Philipp. 2. v. 21. *omnes, quæ sua sunt, quarunt*; cum tamen in cit. capite 1. v. 16. dixerit Apostolus, quosdam ex charitate Christum annuntiare. Ad hæc nihil istorum dicitur in Concilium Sacerdotum, sed in Pastores & Prophetas separatim populum decipientes: ad concilium autem Sacerdotum mittuntur omnes Deut. 17. cit. Demum quidquid fit de Sacerdotibus Vet. Testamenti, certiores & majores promissiones habet Ecclesia Novi Testamenti, quam Synagoga; ut paulo ante dixit Cardinalis Bellarminus.

XIII. Ad 2. ex hoc exemplo nihil effici contra Concilia Generalia Christianorum tribus de causis. *Prima.* Quia vel Synagoga Judaica non fuit tam infallibilis, quam nunc est Ecclesia Christiana propter specialem assistentiam Spiritus Sancti, quam huic, non illi promissam legimus: vel præsentem Christo Synagoga Judaica infallibilis esse desijt, iuxta duplicem sententiam supra relatam. *Secunda.* Quia hoc concilium Judæorum non fuit universale; sed tantum paucorum Sacerdotum, qui eo tempore Hierosolymis versabantur. Nam ut legimus 1. Paralip. c. 23. v. 3. & cap. 24. v. 18. tanta fuit multitudo Sacerdotum & Levitarum, ut tempore Davidis in 38000. excreverint, qui cum non possent simul omnes Hierosolymis habitare, nec sine confusione templo inservire, per varias urbes sparsi, & in 24. partes divisi fuerunt, ut per vices singulis hebdomadis una illarum partium Hierosolymam veniret, & DEI cultum perageret. Itaque exigua pars hujus tempore istius Concilij repente celebrati Hierosolymis præsens fuit. *Tertia.* Quia in eodem Judaico concilio nullus erat legitimus Pontifex. Nam secundum legem DEI Num. 18. v. 5. & 1. Paralip. 24. v. 31. Pontificatus debebat esse perpetuus & hereditarius in Familia Aaron, ut unusquisque ad finem vitæ eo munere fungeretur, tum Primaginitus Filius ei succederet. Romani autem rerum potiti hunc ordinem inverterunt, & mune-

ribus corrupti nativos Pontifices deposuerunt, & extraneos illis substituerunt, sicut factum est cum Anna & Caipha, qui proinde non erant legitimi Pontifices, nec legitimum Concilium, ut tradit Baronius in Apparatu ad Annales Ecclesiasticos, & ex eo spontanus ibid. num. 5.

XIV. Ad 3. hoc equidem verissimum esse de Lupis, quales sunt hæretici: non verò de Pastoribus, Episcopis scil. in unitate Fidei Catholicæ persistentibus. Quàm inepta autem hæc est argumentatio: Sicuti in Veteri Testamento fuerunt pseudoprophetæ, ita in novo Testamento erunt hæretici, qui Magistri mendaces introducent Sectas perditionis, Ergo Concilia Generalia legitimum Pastorum possunt errare. Quod si Synodi etiam generales ejusmodi falsis Doctoribus confiterint, conciliabula potius fuerint reprobata, de quibus videri potest Bellarminus Lib. 1. de Conc. cap. 6.

XV. Ad 4. in cætibz humanis id aliquando ita contingere: non verò in concilio legitimo, ubi Spiritus Sanctus præsidet, & Christus est in medio eorum, qui nomine ipsius congregati sunt, & ubi illi adest, cui dictum est ab ipsa veritate: *rogavi pro te &c.* Nam est major pars resistat meliori (uti factum est in Concilio Ariminensi & Ephesino II.) tamen nunquam vincit; mox enim irritantur ejusmodi Conciliorum Acta ab eo, cui convenit ex officio *fratres confirmare*. Sed quærit Amefius, ubi nam resideat S. Spiritus, cum nec in majore parte Concilij semper, utpote quæ, ut recens dictum, potest resistere veritati: nec in ullo singulari membro Concilij ostendi possit? Respon. residere Spiritum Sanctum in eo, cui Christus illum promissit, scil. in Hærede D. Petri, eidemque hæredi ad hærentibus.

XVI. Ad 5. Concilia Generalia à Summo Pontifice approbata quoad Authoritatem & cretitudinem atque infallibilitatem æquare Sacram Scripturam in decretis suis, quæ tanquam de fide credenda proponuntur. Quia Spiritus Sanctus æquè infallibilis est sive per Scriptores Canonicos, sive per assistentiam loquatur. Dissentit Card. Bellarminus L. 1. Concil. c. 12. asserens, Concilia nec habere, nec scribere immediatas revelationes aut Verba DEI, sed tantum declarare, quodnam sit Verbum DEI scriptum vel traditum, quomodo intelligi debeat, atque inde per ratiocinationem deducere conclusiones. Idem dicent omnes Theologi illi, qui putant, Ecclesiam hodie communiter non regi novis revelationibus. Equidem opinionem hanc cenfeo probabilem; oppositam tamen sententiam Arriagæ Tom. de Fide. Disp. 11. à. n. 30. semper prætuli, & hætenus supposui, scil. sufficientem esse DEI locutionem ipsam Pontificis ac Concilij declarationem cum Assistentia Spiritus Sancti factam, ut propter DEI Authoritatem & loquelam credamus, adeoq; sic dari novas revelationes ac verba Dei. Ratio hujus est. Tum quia Gregorius M. primâ quatuor Concilia Generalia quatuor Evangelij comparat; quæ autem est comparatio, si ista sint revelationes, & verba DEI: illa non? Tum quia Gregorius XIII. Papa in Bulla, quæ incipit, *Ascendente Domino*, definit, & tanquam de fide tenendum proponit, Societatem JESU esse veram Religionem: & tria vota simplicia ad hoc sufficere. Ubi istud habetur in Sacra Scriptura, & quæ hujus verba declarantur per definitionem

tionem illam? Tum quia Spiritus Sanctus assistendo Concilij & Papæ in decretis fidei faciendis non videtur minus facere, quàm impellendo Scriptores Canonicos, ut res antea visas & auditas scribant. Si igitur ista Scriptura censeatur revelatio & Verbum DEI, cur non etiam illa definitio ac decretum? Effarum illud Theologorum: *Ecclēsiā hodiē communiter non regi novis revelationibus, intelligendum duntaxat de revelationibus novis circa substantiam præcipuorum ac fundamentalium fidei articulorum, vel de revelationibus proprijs, ut communiter accipiuntur. Quando etiam Tridentinum Sess. 4. Scripturam & Traditiones posuit, in quibus veritas & disciplina contineatur, non istis alligat Concilia, ne quid distinctum doceant, sed ne contrarium. Videatur Ludovicus Alcazar in Comment. in Apocal. notat. 19. Cæterum varia adhuc intercedunt discrimina inter Scripturam & Concilia, ut clarè pater ex Doct. 3. §. 4. Imò ipsa etiam decreta Conciliorum non sunt de fide quoad verba, sed tantum quoad sensum; nisi fortè de ipso verbo sit decretum formatum, ut cum in Concilio Nicæno decreverunt, recipiendam vocem *ἐκκλησίαν*, & in Ephesino *ἐκκλησίαν*. Unde absolute & simpliciter non æquamus Concilia Sacræ Scripturæ: multò minus huic illa præferimus.*

XVII. Ad 6. Si Patres in terminis non expriment, auctoritatem Conciliorum pendere à confirmatione Romani Pontificis, ut Amæsius T. 2. f. 28. occlamat, reipsa id clarè ostendunt, dum in Generalibus etiam Concilij approbationem à Summo Pontifice flagitant, nunquam illud facturum, si vel necessarium non fuisset, aut in Papa infallibilitatem non agnovissent. Quid etiam aliud volunt Patres, dum ad Romanam Cathedram perfidia negant accessum, ut loquitur Cyprian. Epist. 55 quàm affirmare, quod omnia Ecclesiæ decreta quoad certitudinem ab infallibilitate Romani Pontificis dependant? Ad Calvinum ex lib. 4. Inst. adductum dicimus, licet, per se loquendo, veritas posset consistere in particularibus Ecclesiæ membris, esto Pastores hallucinarentur, tamen supposita Christi ordinatione fieri id non posset. Nam si omnes Ecclesiæ oves ex præcepto Christi obedire Pastoribus teneantur, idque maxime in doctrina fidei, perspicuum est, quod, si Pastores omnes errarent, Ecclesia etiam illos audiens in errorem induceretur.

XVIII. Ad 7. & ultimum, specialia errata, quorum hæretici peculiariter quædam Concilia insimulant, commodius infra proponenda, & Concilia ab his vindicanda videri. S. Gregorius Nazianzenus fugere concilia cupiens loquitur de illegitimis; quippe incidat ejus ætas inter primum & secundum Concilium generale, quo tempore multa celebrata sunt concilia Seleucienſe, Tirenſe, Ariminense, Sirmienſe &c. quæ propter frequentiam Episcoporum Arianis faventium infelicem habuerunt exitum; propterea desperabat Nazianzenus, sicuti etiam D. Basilius, tunc posse congregari legitimum. Isidorus intelligi debet de Concilij expressè non confirmatis à Papa. Leo reprehendit decretum in Concilio Chalcedonensi absentibus Legatis Papæ factum; potest autem Concilium generale errare in eo, quod non sit legitimum. Videri potest Bellarminus Lib. 2. de Concil. cap. 7.

XIX. *Error secundus.* Non est certum de fide divinà, hoc aut illud Concilium generale fuisse legitimum. Ita ex menſe aliorum Sectariorum Amæsius Tom. 2. fol. 33. ex quo infert, Conciliorum decreta firmam infallibilitatem, ac fidem divinam facere non posse. Hunc errorem jam rejicimus in ijs, quæ supra de Summo Pontifice & hujus infallibilitate diximus. Est quippe eadem ratio hujus numero Concilij, & hujus numero Papæ. Tota Ecclesia utpote columna & firmamentum veritatis 1. Tim. 3. cit. non potest errare in rebus ad communem totius Ecclesiæ Religionem pertinentibus. Sed judicium, quo Ecclesia acceptavit & Pium IV. Papam, & approbatum ab isto Concilio Tridentinum, pertinet ad communem totius Ecclesiæ Religionem. Ergo in hoc judicio non potest errare: & consequenter de fide divina est certum, fuisse legitimum &c.

CONTROVERS. XXXV.

AN CONCILIA SINT SUPRA
Pontificem.

Sermo est de Pontifice legitimo & indubitato. Nam si dubius sit propter vitium aliquod electionis, vel Schisma &c. censetur quasi non Papa, & Ecclesiæ judicio subijcitur confirmandus vel exauthorandus, ut constat ex antiquæ Ecclesiæ praxi.

PARS PRIOR.

DOCTRINÆ CATHOLICORUM.

I. *Doctrina prima.* Concilium Generale, si Papam secludamus, non est supra Summum Pontificem. Ita Catholici Doctores. Et licet aliquando aliud senserint Cardinal. Cameracensis sive Petrus de Alliaco, Joannes Gerson, Major, Almainus, Cusanus, Panormitanus, Abulensis & alij apud Bellarminum L. 2. de Concl. c. 14. Item, teste Tirino in indice Controversiarum de Concilij general. dissentiant multi DD. Sorbonistæ, rati Papam nihil aliud esse in Ecclesia, quàm quod Præpositus Generalis est in suo Ordine religioso, nempe Caput singulorum, sed Subditum omnium simul sumptorum; hæc tamen opinio à M. Dominico Bannez 22. q. 1. art. 10. Disp. 2. non solum falsa, sed etiam temeraria, scandalosa, & hæresi proxima censetur, nondum tamen eam aperte hæresos damnare vult, quod in nullo Concilio expressis verbis damnata reperiatur. Quidquid sit de hac censura respectu Catholicorum, qui alias Papam D. Petri Successorem, & Christi in terris Vicarium agnoscent, & tenent hanc opinionem, quia opposita veritas nondum illis sufficienter est persuasa. Probatur doctrina nostra 1. Caput est supra Corpus, & Pastor supra Oves, ut patet. Atqui Papa est Pastor & Caput Ecclesiæ. Ergo est supra Ecclesiam. Prob. Min. partim ex Sac. Scriptura, ubi Christus Petro dixit: *Pasce oves meas* Jo. an. 21. v. 17. partim ex Concilij Ephesini Le-
gato